

Harald Wiman gick på grund och båten fick skador för flera tusen. Nu undrar han varför fritidsbåtägare ska betala för sjömärken.

”Ge oss finska pinnar!”

Transportstyrelsen säger ja, men Sjöfartsverket nej. Efter att ha gått på grund i somras efterlyser Harald Wiman en lagändring som tillåter privata eller föreningsägda sjömärken. Som i Finland.

”Den som inte har gått på grund har aldrig seglat”, brukar det heta. Efter den första värmeböljan på försommaren var vi på hemväg från Nordkoster till hemmahamnen i Kämpersvik. Vi har en Albin Nova som ligger mellan Grebbestad och Fjällbacka. Den här dagen var det högtryck och landvind så vattennivån var nog 75 centimeter lägre än normalt. Just då, när allt är som bäst, smäller det på utan förvarning. Vi har 300 meter kvar till hamnen från Kattudden. Min fru som är nere i båten tror först att jag har ramlat i och hon börjar skaka. Samtidigt ropar jag till henne för att höra om det kommer in vatten. Jag hinner se att det ligger ytterligare några

högre stenblock på babords sida som vi har missat med en meters marginal. Hade vi träffat där med kölen hade det blivit tvärstopp.

Det har jag också varit med om när jag gick på vid Pinnö med förra båten, en NC-kryssare i mahogny som tog in vatten. Då blev det att sikta på närmaste strand och köra upp båten där för att ringa sjöräddningen från en fast telefon, då fanns inga mobiler.

Den här gången visar det sig emellertid att båten är tät, så vi fortsätter till vår hamnplats.

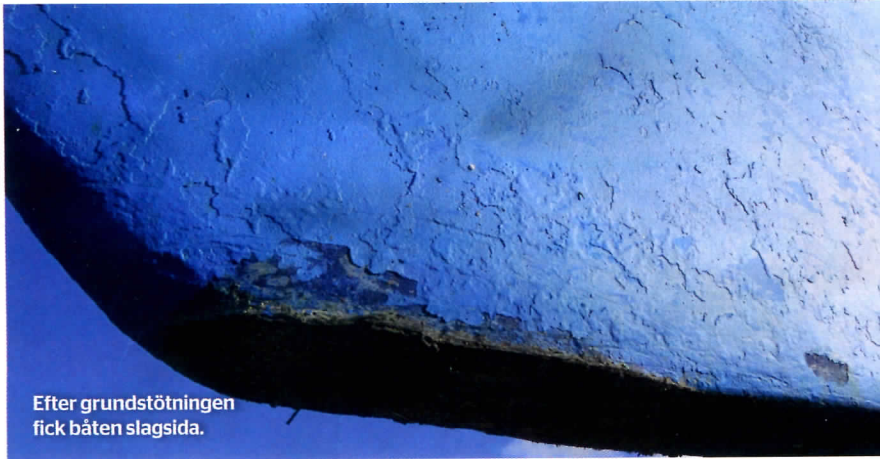
Grundet utanför Kattudden är inte utsatt med en stenmarkering. Mer än åtta båtar har under årens lopp gått på nämnda grund med varierande

skador.

Väl hemma igen tog jag först kontakt med försäkringsbolaget. Därefter skrev jag till sjöfartsverket med uppmaning om att märka ut grundet med ett kryss i sjökortet och ett sjömärke. Att lägga till ett kryss i sjökortet var inga problem. Värre var det med sjömärket. Det fanns det inte resurser till. Istället hänvisade Sjöfartsverket till en lösning via Transportstyrelsen. Det kostar 5 000 kronor per år att sponsra ett sjömärke privat.

Finska pinnar får alla med lokalkännedom sätta ut.

Efter grundstötningen fick båten slagsida.

5 000 kr per år är inget jag vill offra för att vi fritidsbåtägare ska slippa gå på grund. Men jag vill gärna att det kommer upp ett sjömärke på platsen så att inte fler får sin semester förstörd.

Att själv märka ut ett grund är förbjudet. Anledningen till det är att bara Sjöfartsverket och Transportstyrelsen får sätta ut sjömärken, så att dessa helt säkert sitter på plats och inte flyttar sig. Men Sjöfartsverket är inte intresserade av att märka ut grund som ligger inom tremeterskurvan. Det är en gammal tradition att ha tre meter som gräns eftersom fiskebåtarna ofta sticker så djupt och de har varit normen. Men alla vi som fritidsseglar rör oss ofta på djup som är under tre meter, och vi får nöja oss med ett kryss i sjökortet och en förhoppning om att vi minns var grunden finns.

FINNS DET DÅ ingen annan lösning?

Jo, det är klart att det gör. I Finland finns de "finska pinnarna". Det är inofficiella flytande sjösäkerhetsanordningar (SSA) – sjömärken i dagligt tal – som vem som helst får sätta ut för att markera exempelvis grund som är kända av lokalbefolkningen, men inte är markerade i officiella sjökort. För att de inte ska förväxlas med officiella sjömärken har de en annan färg, i Finland vit och blå. Det enda som krävs för att få sätta ut en finsk pinne är lokalkännedom. Under de tjugo år systemet har använts har inga problem uppstått, med felaktiga eller bristfälliga utmärkning.

I en artikel i På kryss (2019) berättar Mats Hörström, nautisk handläggare på Transportstyrelsen, att han föreslog att vi i Sverige skulle införa motsva-

rande möjlighet, men Sjöfartsverket sa nej. Argumentet var att sådan utmärkning inte skulle kunna redovisas i officiella sjökort, bland annat eftersom de inte uppfyller de krav på djupdataunderlag som gäller för de svenska officiella sjökortens utformning. Sjöfartsverket är också angelägna om att deras sjökort motsvarar verkligheten, vilket innebär att det inte får finnas sjömärken som inte redovisas i aktuellt sjökort. För de finska pinnarna är det inget krav, men på Sjöfartsverket är man paragrafryttare.

Det måste bli en lagändring i riksdagen som tillåter privata eller föreningsägda sjömärken. Jag vill ha finska pinnar i de svenska farvattnen som inte kostar 5000 kr/år privat.

Nu ska båten till Fantasivarvet utanför Uddevalla och få en ny blindköl. Båten har fått slagsida motsvarande 80 kilo mot babord. Jag får nog en räkning på 10 000 kronor för självriskan, inklusive 50 procent av materialkostnaderna. Skadan kostar nog försäkringsbolaget drygt 100 000 kr.

Jag tror att jag kommer att klara av att styra båten förbi grundet i fortsättningen. Men det kommer fler som ska dit helt ovetandes om hur illa detta grund ligger i inloppet till Kämpersvik norrifrån.

Jag söker nu en sponsor som vill ta sig an den årliga kostnaden på 5000 kronor, men det hade varit betydligt enklare med en finsk pinne. 🇫🇮

Harald Wiman
Kryssarklubbare och
sjömärkesaktivist

Svar från Sjöfartsverket: - Transportstyrelsen bestämmer

"Först vill jag beklaga något som låter som en skrämmande upplevelse och jag är glad att du och din fru är välbehållna. Oavsett erfarenhet på sjön rekommenderar vi på Sjöfartsverket alltid senaste båtsportkortet i fysisk form och att avvikelser snarast rapporteras. Det finns idag drygt 15 000 sjösäkerhetsanordningar (SSA) uppsatta inom svenskt sjöterritorium som omfattar flytande, fasta och virtuella objekt. Hälften av dessa, ca 7500 st ägs av oss på Sjöfartsverket och ligger normalt i större farleder och sjötrafikstråk. De sjösäkerhetsanordningarna finansieras i huvudsak av handelsjöfarten genom farledsavgifter.

Resterande 7500 SSA ägs av olika bolag, myndigheter, organisationer, föreningar och privatpersoner som ansökt och fått tillstånd från Transportstyrelsen. Gällande behovet av SSA så finns all möjlighet att få en sjösäkerhetsanordning uppsatt efter tillstånd. Förslagsvis så engagerar du ditt lokala båtsällskap och gör en ansökan hos Transportstyrelsen.

Varje SSA ska förvaltas och underhållas enligt god förvaltningskultur. Sjöfartsverket tillhandahåller den typen av tjänster. Det finns ingen fast prislista utan priset för underhåll, service och förvaltning är kopplat till utmärkningens placering och utmärkningstyp.

Vad gäller "finska pinnar" måste jag hänvisa till Transportstyrelsen som är den myndighet som tar beslut om byte eller förändring av regelverk.

/Fredrik Nordanslätt
Kommunikationschef Medier
& Marknad, Sjöfartsverket